

РОЗВИТОК ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК ФАКТОР НАЛЕЖНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ОСОБИ НА БЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ДОВКІЛЛЯ

Належний розвиток будь-якої держави є можливим лише за умови, коли стан здоров'я суспільства та рівень екологічної безпечності довкілля будуть достатніми для досягнення завдань загальнодержавного характеру.

Виконанню таких вимог зможе ефективно сприяти органічне сільське господарство, суб'єкти якого вироблятимуть органічні продукти харчування, при виготовленні яких виконуватимуться одразу два завдання: забезпечення населення здоровими та безпечними продуктами харчування, а також покращення й вдосконалення стану довкілля.

Саме в цьому, виходячи з конституційного принципу гарантування кожному права на безпечне для життя і здоров'я довкілля, полягає актуальність даного дослідження [1].

З аналізу чинного законодавства стає зрозумілим, що навколишнє природне середовище – це сукупність природних і природно-соціальних умов та процесів в тому числі: земля, надра, води, атмосферне повітря, ліси та інша рослинність, тваринний світ [2].

Безпека в своєму розумінні означає відсутність будь-яких загроз та можливість їх нейтралізації у разі виникнення.

Саме тому, метою даної роботи є встановлення тієї ролі, яку відіграє органічне сільське господарство у процесі створення та підтримання навколишнього природного середовища безпечним для життя і здоров'я людини.

Органічне сільське господарство – особливий вид управління господарством, який характеризується турботою про всі компоненти навколишнього середовища способом запровадження обмежень або заборони використання речовин чи агроприймів, що негативно впливають на довкілля, псують або забруднюють навколишнє середовище, підвищують ризики в продовольчому ланцюзі [3]

Головний акцент при цьому робиться на збереженні довкілля для майбутніх поколінь, використанні поновлювальних ресурсів, енергозберігаючих технологіях, збереженні родючості ґрунтів, захисті водних ресурсів та навколишнього середовища в цілому. Виробничі цикли повинні бути (наскільки це можливо) замкнуті, з мінімальним використанням певних дозволених зовнішніх чинників. Мета таких систем – сталість.

Отже, для того щоб дати правильне визначення органічному сільському господарству необхідно усвідомлювати, що його ідеологічною метою є два аспекти: надання споживачам необхідного обсягу екологічно чистих, безпечних, натуральних, вільних від ГМ-компонентів продуктів харчування.

А також – покращення стану довкілля і використання поновлюваних ресурсів для процесу господарювання.

В.І. Артиш встановлює сутність органічного сільського господарства через систему його завдань, зокрема: охорона довкілля; попередження деградаційних процесів у ґрунті, які мають місце при інтенсивному веденні сільського господарства; поліпшення стану здоров'я населення у результаті вживання екологічно чистої продукції [4, с. 243].

Іспанський професор Л. Бальєтеро Ернандес зазначає, що “саме екологічне сільське господарство справляє мінімальний негативний вплив на довкілля порівняно з традиційним сільським господарством. У природі відсутня рівновага, існують хвороби і шкідливі комахи – і все це потрібно контролювати. В традиційному сільському господарстві із використанням отрутохімікатів ця рівновага порушується. Екологічне сільське господарство пристосовується до довкілля, щоб не змінювати його [5, с. 79]. Виходячи з цього, призначення органічного виробництва полягає в тому, щоб змінювати забруднене довкілля на краще.

Органічне аграрне виробництво, окрім таких завдань як зниження виробничих витрат; посилення українських позицій на світових ринках продовольства; збільшення кількості робочих місць в аграрних регіонах; позитивний вплив на соціальний розвиток у сільській місцевості, виконує такі не менш важливі функції як:

- екологізація виробництва – зниження викидів парникових газів в атмосферу, припинення забруднення водойм, ґрунтів тощо;
- здійснення позитивного впливу на загальний стан здоров'я нації.

Розуміючи всю повноту переваг органічного сільського господарства, необхідно зазначити, що для належного виконання ним функції забезпечення конституційного принципу безпечності навколишнього природного середовища необхідним є сприяння держави охороні та підвищенню родючості ґрунтів, захисту довкілля; розвитку селекції, племінної справи і насінництва; здійсненню протиерозійних заходів.

Більше того для виконання цих складових елементів всі дії повинні бути гармонійно інтегровані в загальну систему заходів щодо стимулювання становлення та розвитку органічного сільського господарства в Україні.

Література

1. Про охорону навколишнього природного середовища [Текст] : Закон України від 25 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.
2. Конституція України [Текст] : за станом на 1 січня 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2005. – 76 с. – (Бібліотека офіційних видань).
3. Про органічне сільське господарство [Електронний ресурс] : закон Чеської Республіки від 23 липня 2000 р. – Режим доступу : http://www.senat.cz/index-eng.php?ke_dni=18.09.2009&O=7.
4. Артиш, В. І. Управлінські аспекти розвитку виробництва екологічно чистої продукції в сільському господарстві України [Текст] / В. І. Артиш // Науковий вісник Національного аграрного університету. – К., 2006. – № 102. – С. 242–247.

5. Бальестеро-Эрнандес, Л. М. Так называемое экологическое хозяйство (ЭСХ) как альтернатива для европейского потребителя [Текст] / Л. М. Бальестеро-Эрнандес // Правовые проблемы земельной и аграрной реформы в странах центральной и Восточной Европы, России, Беларуси, Украины и других стран СНГ, государств Балтии. – Минск, 1999. – С. 79–80.

Берлач, Н.А. Розвиток органічного сільського господарства як фактор належного забезпечення права особи на безпечне для життя і здоров'я довкілля [Текст] / Н.А. Берлач // Права людини в умовах сучасного державотворення: теоретичні і практичні аспекти : зб. тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених (11-12 грудня 2009 р.). – Суми УАБС НБУ, 2009. - С. 220-222.